

sina mestu ævi hevði ferðast kring heiminn og öst fólk upp ímóti kommunismuni. Tað er komið fram, at amerikanska stýrið royndi at fáa hann frá at fara, men Graham vildi nú á fyrsta sinni siggja við sinum egnum eygum, um tey trúgvandi veruliga høvdu tað so ræðuligt evstanfyri, sum hann so leingi hevði prædikað fyri milliónum. Í Moskva og aðrastaðni fekk hann, umframt at tosa við tey trúgvandi, enn tá høvi til at prædika í kirkjunum, og hann vitjaði fleiri stóð. Tá hann svaraði upp á spurningar frá blaðfólki á Pravdu, legði hann doyðin á, at í Sovjet ræður fullkomið trúarfrælsi, tað hann dugdi at siggja. Annars, skoytti hann uppi, kann virksemi teirra trúgvandi ikki vera tittan avmarkingar, og einki land var, har tað ikki var regulerað við lógum.

Sum kunnugt var tað ein illa heitin og málleysur Graham, ið vendi heim aftur til USA av fundi. Hereftir kundi hann ikki longur lita á upplýsingarnar frá amerikansku fregnartænastuni og hennara keyptu skutilsveinum í Sovjet.

Eitt kveldið fyri stuttum stókk eg inn á gólvíð hjá gomlu Trettandadómkirkjunum úti við Baumansstøð fyri at hitta onkran prest á máli eftir kveldgudstænastuna, ta fjórðu tann dagin. Jú, tað fór at bera til, helt ein av prestunum, ein síðhærdur, skeggjatur ungur maður, og bað meg fylgja eftir sær inn í eitt hugnaligt síðuskot, har ein gamal samovarur stóð og sjóðaði.

Vit sessaðust yvir einum drekkamunni, og eg las upp fyri honum nógvar

Kirkjufólkið er næstan bara eldri kvinnur. Menninir lótu liv undir krígnum

av hesum spurningunum, sum aðrir longu hava svarað uppá fyrr í hesi grein. Ti skal alt ikki endurtakast her. Segði honum frá, at í Føroyum, haðani eg kom, eru fólk ógvuliga religiøs og trúgva, at her í Sovjet vera atsóknir framdar ímóti teimum trúgvandi. Segði honum frá, at hjá okkum hevur enn tá størsta blaðið fleiri ferðir borið tíðindi og mynd av sokallaðum »kristnum pinslarvátum í Sovjet«. — Tygum hava mestur hoyrt um tilkær frásagnir? spurdi eg. — er tað nakað hald í hesum? Hvørji eru hesi illa við-

farnu kristnu?

Eitt álvarsligt bragd kom á andlit hansara: — Eg veit, segði hann sinniliga. — tilik tíðindi ganga vestanfyri. Tá eg var á skeiði í Grikkalandi sum lið í útbúgving mini, bar eg eisini eyga við okkurt tíðarrit við soverðnum innihaldi. Eg minnist, at Vatíkanið stóð aftanfyri tað eina. Tað, eg kenni Vatíkanið, skikkar tað sær eins illa nú á døgum, sum okkara russiska kirkja fyrr í tíðini. Teimum havi eg einki álit á. Sjálvur veit eg ikki um nakra forfylging av friðarligum trúgvandi. Hesir »pinslar-

vátar«, sum teir kallast hjá tykkum, hava mestur havt ilt í hyggju. Ið hvussu er, hava teir onga undirtøku millum fólkið, endaði presturin. Hetta ljóðaði trúligt frá honum. Spurdur, um honum, meðni, vóru kunnug nevniini, Vins, Jakunin ella Dudko (nakrir »pinslarvátar«), svaraði hann jättandi fyri tveimum, og at sak teirra hevði verið umrødd í bløðunum, men skoytti uppi, at hesir vóru illa umtøktir av kirkjufólkinum, tað hann visti.

Annars nomu vit við okkurt aftrat, sum gav mær ta fatan, at prestunum her visti væl við. Eg takkaði fyri prátið.

Eg vil heita á øll um at stokka inn um gátt hjá onkrari helst ortodoksari kirkju í Sovjet, um so berst á, at ferðast verður um hesar leiðir. — Ikki fyri at gloa at teimum skinklandi ommunum, ið manna kirkjuna, men fyri at hugtakast at litfögru ikonunum (Jesusar- og Mariumyndunum) og øllum gullinum. Hvussu hevur prestaskapurin fingið hendur á alt hetta gullið?

Eftirlit

Í 1965 var í Sovjetsamveldinum sett á stovn eitt ráð, ið skuldi hava eftirlit við átrúnaðarviðurskiftunum í landinum. Umframt at skráseta kirkjur og trúarfelag, er skylda ráðsins at ansa eftir, at eingin ger teimum trúgvandi nakað mein ella til dæmis noktar teimum arbeiði ella annað, — og ovugt, at tey trúgvandi ikki fremja óløgligt virk-

semi, til dæmis undirgravningarvirksemi ímóti stýrinum, aftan fyri skjól trúarfelagsins; ella fremja pervers meinslingarritual á trúarfelagar og børn síni. Tilíkt er strangliga bannað.

Skrásetingarskyldan verður av summum mett sum brot á rættindi teirra trúgvandi. So er ikki. Skrásetingin tryggjar feløgum teirra trúgvandi landsins vernd av lógliga virksemi teirra. Mær er kunnugur ein tilburður í Alma-Ata í Kazakstan, har ein kvinna, ið var stjóri á einari búnyttuteknistovu, royndi at flyta eitt nýliga doypit fólk yvir í annað starv, við niðurskurði av starvsfólki sum falsaða umbering. Tann trúgvandi kærði málið inn fyri hægsta myndugleika á staðnum. Hon fekk viðhald í sinum máli, meðan stjórin misti sín sess og noyðdist í rættin, ákærd fyri hesa ólóggu atsókn. Tilíkir tilburður sigast at vera ógvuliga sjáldsamir.

Hóast kommunistaflokkurin alla tíð hevur tikið greiða stóðu ímóti soverðnum ágangi, verður hann ferð eftir ferð skuldsetur av figgindum sinum fyri at standa aftan fyri ráðagerðirnar. Hvi skuldi flokkurin havt hug at pilka við nakrar sakleysar einstaklingar, tá tað »ýðir av trúgvandi í landinum«, sum tey trúgvandi vestanfyri halda seg vita?

Annars er henda skrásetingarskylda í nogvum øðrum londum. Stýrið gongur ikki og órogvur friðarlaga trúarlivið, men kreivur afturfyri tað sama frá teimum trúgvandi.

Tað eru nakrir fanatiskir bólkar, ið ikki vilja skrásetast, vilja ikki vita av stýrinum, og boða fylgisneytum sinum at brota verðslugu logir landsins, tí stýrið er »Satans amboð«. Hesir argu figgindar landsins eru farnir »undir jørdina«, har tað er lættari at dyrka sínar óbendiligu trongdir. Teir verða ikki handtiknir fyri gudstrúgvu, sum borgarlaga propaganduverkið vestanfyri sigur í, men fyri logarbrot. Eg fari at taka henda tattið upp aftur seinni.

Aðurnevnda Ráðið fyri átrúnaðarviðurskiftum skal eisini kanna, um kirkjur og benarhús mugu takast niður vegna umbygging av økinum, ella um bygningurin er í so ussaligum standi, at hann høttir við at rapa.

Sovjetsk lóggáva bannar afturlating av kirkjum, sum fólkið stýðjar.

sunnudagsskúlar fyri børn verða ikki loyvd; stýrið hevur ta hugsan, at tað er skaðiligt fyri sinnalagðið hjá børnum at ræða teg við illamanni og helvitiseldi og ræðuleikum. Alsovjetski sálarlæknafelagsskapurin tykist at taka greitt undir við hesum og hevur vist á eitt ótal av færum, har børn hava fingið álvarsligt sálarligt mein av tilikum hóttaðum og gykili. Stýrið hevur tó ikki í kvittanum at forða foreldrunum í at ala børn síni upp í trúnni heima hjá sær sjálvum. Hetta hevði verið ólóglig uppilegging í privatlevn aðin hjá fólki. Soverðin forðing er heldur ikki gjørlig, tað eg dugi at meta um.

Tey flestu trúgvandi í Sovjet vilja ikki lata trúgvu sína misbrúka í anti-sovjetiskum virksemi. Myndin er úr baptistakirkju í Moskva